

THIẾT KẾ CÁC TRÒ CHƠI PHÁT TRIỂN VẬN CHƠI CHO TRẺ 3 – 4 TUỔI Ở MỘT SỐ TRƯỜNG MN TRÊN ĐỊA BÀN TP.HCM

Trần Thị Nhật Vy

Sinh viên Khoa GDMN, Trường ĐHSP tp Hồ Chí Minh

Lê Hải

Giảng viên Khoa GDMN, Trường ĐHSP tp Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Nghiên cứu này nhấn mạnh tầm quan trọng của việc thiết kế các trò chơi vận động tinh phù hợp với lứa tuổi, đảm bảo tính an toàn và kích thích sự tò mò, sáng tạo của trẻ 3-4 tuổi. Kết quả nghiên cứu cho thấy, các hoạt động vận động tinh không chỉ mang lại niềm vui mà còn góp phần đáng kể vào sự phát triển toàn diện của trẻ ở giai đoạn đầu đời. Thiết kế trò chơi vận động tinh cho trẻ 3 - 4 tuổi có vai trò quan trọng trong sự phát triển thể chất, trí tuệ và xã hội của trẻ. Những trò chơi này bao gồm các hoạt động đòi hỏi sự phối hợp tinh vi giữa tay và mắt, như xếp hình, gắn ghép, hoặc sử dụng các dụng cụ nhỏ. Những hoạt động này không chỉ giúp trẻ cải thiện kỹ năng vận động tinh, nâng cao khả năng kiểm soát và linh hoạt các cơ nhỏ, mà còn thúc đẩy sự phát triển nhận thức thông qua việc giải quyết vấn đề và tăng cường khả năng tập trung, ghi nhớ. Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, chúng tôi đã thiết kế 14 trò chơi vận động tinh cho trẻ 3 - 4 tuổi.

Từ khóa: trò chơi; vận động tinh; mầm non; phát triển vận động; trẻ 3-4 tuổi

DESIGNING FINE MOTOR SKILL DEVELOPMENT GAMES FOR 3 - 4 YEARS OLD CHILDREN IN SOME KINDERGARTENS IN HO CHI MINH CITY

Tran Thi Nhat Vy

Student, Faculty of Early Childhood Education, HCMUE

Le Hai

Lecturer, Faculty of Early Childhood Education, HCMUE

Abstract: This study highlights the importance of designing age-appropriate fine motor skill development games that ensure safety and stimulate curiosity and creativity in 3-4-year-old children. The research results indicate that fine motor activities not only provide enjoyment but also significantly contribute to the holistic development of children at this early stage of life. Designing fine motor skill development games for 3-4-year-olds plays a crucial role in their physical, intellectual, and social development. These games include activities requiring intricate hand-eye coordination, such as puzzles, assembling, or using small tools. Such activities help children improve fine motor skills, enhance control and flexibility of small muscles, and promote cognitive development through problem-solving and enhancing concentration and memory. Based on theoretical research, we have designed 14 fine motor skill development games for 3-4-year-old children.

Keywords: games; fine motor skills; preschool; motor development; 3-4-year-old children

Nhận bài: 3/4/2024 Phản biện: 5/5/2024 Duyệt đăng: 8/5/2024

I. GIỚI THIỆU

Giáo dục mầm non (GDMN) đóng vai trò vô cùng quan trọng, là bước đệm nền tảng cho sự phát triển toàn diện của trẻ sau này. Theo Maria Montessori (1909), “Quan sát trẻ, ta thấy rõ ràng tư duy của trẻ phát triển từ vận động”. Hiểu được tầm quan trọng đó, chương trình GDMN hiện nay không chỉ chú trọng phát triển trí tuệ, đạo đức, thẩm mỹ mà còn coi giáo dục thể chất (GDTC) là mắt xích không thể thiếu trong giáo dục mà gia đình, nhà trường và xã hội đang hướng đến (Maria Montessori, 1909).

Trẻ em trong độ tuổi từ 3-4 tuổi trải qua giai đoạn phát triển nhanh chóng về cả thể chất lẫn

trí tuệ. Thiết kế trò chơi vận động tinh đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy sự phát triển toàn diện của trẻ. Giai đoạn 3-4 tuổi đánh dấu bước ngoặt quan trọng, là giai đoạn chuyển tiếp từ nhà trẻ lên mẫu giáo với hoạt động chủ đạo là vui chơi. Môi trường và chế độ sinh hoạt thay đổi và được nâng cao hơn, đòi hỏi trẻ tiếp thu lượng kiến thức và kỹ năng mới. Do đó, GDMN cần chú trọng phương pháp “học mà chơi, chơi mà học” giúp trẻ thích nghi với môi trường mới, tránh hành động kém hiệu quả, từ đó phát huy tối đa khả năng tò mò học hỏi và sáng tạo vốn có ở lứa tuổi này.

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ THIẾT KẾ THIẾT

KẾ CÁC TRÒ CHƠI PHÁT TRIỂN VẬN ĐỘNG TINH CHO TRẺ 3 – 4 TUỔI

Vận động tinh là khả năng điều khiển các cơ nhỏ ở tay, ngón tay và cổ tay để thực hiện các cử động phức tạp và chính xác. Ngoài ra, VDT còn được xem là một kỹ năng quan trọng cho sự phát triển toàn diện của trẻ. Trò chơi vận động tinh là những hoạt động giúp trẻ rèn luyện khả năng điều khiển các cơ nhỏ ở tay, ngón tay và cổ tay để thực hiện các cử động phức tạp và chính xác. Kỹ năng vận động tinh đóng vai trò quan trọng trong nhiều hoạt động hàng ngày của trẻ, từ việc ăn uống đến việc học tập và vui chơi. Trò chơi vận động tinh giúp trẻ phát triển toàn diện cả về thể chất, nhận thức và xã hội. Ngoài ra, trò chơi vận động tinh còn có ý nghĩa trong việc phát triển kỹ năng xã hội và cảm xúc của trẻ. Thông qua các hoạt động nhóm, trẻ học cách giao tiếp, chia sẻ và hợp tác với bạn bè, từ đó xây dựng các kỹ năng xã hội cần thiết. Việc trải nghiệm thành công và thất bại trong các trò chơi này cũng giúp trẻ phát triển lòng tự tin, khả năng tự lập, và tư duy sáng tạo.

Phạm Thị Kim Anh (2019) cung cấp một hướng dẫn chi tiết và toàn diện về cách thiết kế các trò chơi để phát triển kỹ năng vận động tinh cho trẻ em trong độ tuổi mẫu giáo lớn (khoảng 4-5 tuổi). Vận động tinh là những hoạt động liên quan đến sự phối hợp nhịp nhàng giữa tay và mắt, giúp trẻ phát triển khả năng điều khiển các cơ nhỏ và sự linh hoạt của ngón tay. Các kỹ năng vận động tinh bao gồm cầm, nắm, viết, vẽ, và các hoạt động chi tiết khác. Phát triển vận động tinh là nền tảng quan trọng cho các hoạt động học tập sau này như viết chữ, vẽ tranh, và thực hiện các hoạt động hàng ngày một cách độc lập. Theo tác giả, nguyên tắc thiết kế trò chơi vận động tinh cần đảm bảo:

Tính phù hợp: Trò chơi cần phù hợp với lứa tuổi và khả năng phát triển của trẻ, đảm bảo trẻ có thể tham gia một cách hiệu quả mà không gặp khó khăn quá lớn.

An toàn: Trò chơi phải đảm bảo tính an toàn, không gây nguy hiểm cho trẻ.

Khuyến khích sáng tạo: Các trò chơi nên kích thích sự tò mò và khuyến khích trẻ sáng tạo, khám phá và thử nghiệm.

Tính tương tác: Tạo cơ hội cho trẻ tương tác với bạn bè, phát triển kỹ năng xã hội thông qua hợp tác và giao tiếp.

Armoni và Binboğa (2015) trình bày một nghiên cứu chi tiết về sự phát triển kỹ năng vận động tinh ở trẻ mẫu giáo. Các tác giả đã phân tích

vai trò của các hoạt động vận động tinh trong việc phát triển các kỹ năng cơ bản này ở trẻ từ 3-5 tuổi, đồng thời đưa ra các hướng dẫn thực tế để thiết kế và triển khai các hoạt động này trong môi trường giáo dục mầm non. Quá trình phát triển kỹ năng vận động tinh được chia thành các giai đoạn chính theo độ tuổi và mức độ trưởng thành của trẻ. Các tác giả thảo luận về các mốc phát triển quan trọng và sự thay đổi trong khả năng vận động tinh của trẻ từ 3 đến 5 tuổi. Theo các tác giả này, việc thiết kế và thực hiện các hoạt động vận động tinh một cách khoa học và phù hợp với lứa tuổi sẽ mang lại lợi ích lớn trong việc phát triển kỹ năng vận động tinh cho trẻ mẫu giáo. Họ đề xuất rằng các nhà giáo dục và phụ huynh nên tạo ra nhiều cơ hội thực hành phong phú và đa dạng để hỗ trợ trẻ phát triển các kỹ năng này một cách toàn diện. Nghiên cứu của Armoni và Binboğa cung cấp một cái nhìn toàn diện và các hướng dẫn thực tế về cách phát triển kỹ năng vận động tinh ở trẻ mẫu giáo, làm tài liệu tham khảo quan trọng cho giáo viên mầm non và các nhà nghiên cứu trong lĩnh vực giáo dục sớm

Elizabeth Elcombe (2017) đã nghiên cứu đánh giá tác động tích cực của các bài tập thực hành Montessori đối với sự phát triển vận động tinh của trẻ mầm non. Kết quả cho thấy trẻ em trong môi trường Montessori tham gia các bài tập thực hành trải nghiệm có sự tiến bộ rõ rệt về khả năng vận động tinh, từ đó hỗ trợ khả năng tham gia vào các hoạt động thực tế của trẻ. Điều này khẳng định vai trò quan trọng của môi trường trong việc tạo điều kiện cho trẻ thao tác đồ vật khi thực hiện các bài tập. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng chứng minh mối liên hệ mật thiết giữa khả năng vận động tinh với sự phát triển nhận thức và tình cảm xã hội của trẻ.

Jean Piaget (1969) đã khẳng định vai trò quan trọng của kỹ năng vận động tinh trong sự phát triển trí tuệ của trẻ thông qua “Thuyết phát sinh nhận thức”. Theo ông, quá trình phát triển nhận thức của trẻ trải qua bốn giai đoạn chính: (1) Giai đoạn cảm giác vận động (0 - 2 tuổi): Trẻ khám phá thế giới bằng các giác quan và cử động của cơ thể; (2) Giai đoạn tiền thao tác (2 - 7 tuổi): Trẻ bắt đầu sử dụng ngôn ngữ và hình ảnh để biểu diễn thế giới xung quanh. Giai đoạn này được chia thành hai phân đoạn: Trí tuệ tượng trưng (2 - 4 tuổi): Trẻ bắt đầu chơi giả vờ, sử dụng các vật thể để tượng trưng cho những thứ khác và Trí tuệ trực giác (4 - 7 tuổi): Trẻ có thể sắp xếp và phân loại các vật thể

theo các đặc điểm khác nhau; (3) Giai đoạn thao tác cụ thể (7 - 12 tuổi): Trẻ có thể thực hiện các thao tác logic và giải quyết các vấn đề một cách có hệ thống. (4) Giai đoạn thao tác hình thức (sau 12 tuổi): Trẻ có thể suy nghĩ trừu tượng và giải quyết các vấn đề phức tạp. Đối với trẻ trong độ tuổi 25 - 36 tháng, thuộc phân đoạn trí tuệ tượng trưng, sự phát triển nhận thức được thúc đẩy mạnh mẽ bởi các hoạt động tượng trưng và sáng tạo. Bước chuyển quan trọng từ “biểu tượng trên hành động” (bắt chước hành động) sang “biểu tượng trong ý nghĩ” được đánh dấu bởi sự xuất hiện của các hành động tượng trưng như chơi đóng vai, vẽ tranh, xếp hình... Những hoạt động này giúp trẻ hình thành hình ảnh tinh thần, là nền tảng cho sự phát triển tư duy sau này (Phan Trọng Ngo, 2003). Vì vậy, việc cung cấp cho trẻ 25 - 36 tháng các đồ dùng, đồ chơi phù hợp, đặc biệt là những đồ vật khuyến khích hoạt động tượng trưng như búp bê, dụng cụ nấu ăn đồ chơi, bộ dụng cụ vẽ tranh... đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc kích thích trí tưởng tượng, sáng tạo và thúc đẩy sự phát triển nhận thức của trẻ.

Heather Greutman (2017) cung cấp cái nhìn tổng quan về các kỹ năng cần thiết cho sự phát triển vận động tinh ở trẻ từ 0 đến 6 tuổi, đồng thời giới thiệu các hoạt động thực hành phong phú, phù hợp với từng lứa tuổi. Thông qua hoạt động vận động tinh sẽ giúp: Phát triển khả năng phối hợp tay - mắt (Giúp trẻ thực hiện các thao tác chính xác và linh hoạt hơn); Phát triển khả năng điều khiển tay (Giúp trẻ cầm nắm đồ vật, thao tác bút viết, sử dụng dụng cụ học tập một cách hiệu quả); Khuyến khích tư duy sáng tạo (Kích thích trí tưởng tượng và khả năng giải quyết vấn đề của trẻ); Tăng cường sự tự tin (Giúp trẻ hoàn thành tốt các công việc cá nhân, tạo dựng niềm tin vào bản thân). VĐT là quan trọng và việc luyện tập với các vật liệu từ cuộc sống thực tế có tác dụng đáng kể đến sự phát triển kỹ năng ấy của trẻ (Audrey C. Rule & Roger A. Stewart, 2002). có sự gia tăng về khả năng phối hợp tay - mắt, tay - tay của nhóm thực nghiệm so với nhóm đối chứng; có sự khác nhau đáng kể giữa tốc độ trung bình của kỹ năng bàn tay ở 2 nhóm thực nghiệm và đối chứng; không có quan hệ đáng kể nào giữa chiều cao, cân nặng với sự tiến bộ về KNVĐT; sự tăng lên về các KNVĐT của 2 giới là giống nhau. Tác giả cũng đã viết rằng: “Chơi đã tạo điều kiện cho sự phát triển khả năng phối hợp tay - mắt, tay - tay và tốc độ của các kỹ năng bàn tay. Chơi đẩy mạnh được sự

tập trung, thúc đẩy tính tích cực và niềm đam mê thích thú, và có ảnh hưởng đặc biệt đến hệ thống chi - yếu tố có vai trò quan trọng trong việc thực hiện các mục tiêu vận động” (Mojgan Farahbod Asghar Dadkhah, 2004).

Carlson và Meulenbroek (2020) nghiên cứu sự phát triển kỹ năng vận động tinh ở trẻ em. Các tác giả đã phân tích những yếu tố ảnh hưởng, quá trình phát triển, và các phương pháp thúc đẩy kỹ năng vận động tinh trong suốt giai đoạn đầu đời. Nghiên cứu này đã cung cấp một tổng quan toàn diện về sự phát triển kỹ năng vận động tinh, làm tài liệu tham khảo quan trọng cho các nhà nghiên cứu và giáo viên. Quá trình phát triển kỹ năng vận động tinh được chia thành các giai đoạn:

Giai đoạn Sơ sinh: Trẻ sơ sinh bắt đầu phát triển kỹ năng vận động thông qua các phản xạ cơ bản và dần dần học cách kiểm soát các cử động tay một cách có chủ ý.

Giai đoạn Mẫu giáo: Trẻ bắt đầu cải thiện khả năng phối hợp tay-mắt, sử dụng các ngón tay một cách linh hoạt và thực hiện các hoạt động đòi hỏi sự chính xác cao hơn.

Giai đoạn Tiểu học: Trẻ tiếp tục hoàn thiện kỹ năng vận động tinh, học các kỹ năng phức tạp hơn như viết chữ, cắt giấy, và các hoạt động yêu cầu sự tỉ mỉ.

Các trò chơi vận động tinh, bao gồm các hoạt động đòi hỏi sự phối hợp tay-mắt, kỹ năng cầm nắm, và sự khéo léo, không chỉ giúp trẻ nâng cao khả năng kiểm soát cơ thể mà còn phát triển kỹ năng nhận thức và tư duy.

Phát triển kỹ năng vận động: Trò chơi vận động tinh giúp trẻ cải thiện khả năng điều khiển các cơ nhỏ, nâng cao sự khéo léo của bàn tay và ngón tay, đồng thời phát triển khả năng phối hợp giữa các bộ phận cơ thể.

Thúc đẩy nhận thức: Thông qua việc chơi, trẻ học cách giải quyết vấn đề, cải thiện khả năng quan sát và tập trung, và phát triển tư duy logic. Các trò chơi này cũng giúp trẻ hiểu về khái niệm không gian và thời gian, cũng như tăng cường khả năng ghi nhớ.

Phát triển kỹ năng xã hội: Tham gia vào các hoạt động nhóm, trẻ học cách tương tác, hợp tác và giao tiếp với bạn bè. Điều này giúp trẻ phát triển các kỹ năng xã hội cần thiết, như chia sẻ, lắng nghe, và xây dựng mối quan hệ tích cực.

Khuyến khích sự tự tin và tự lập: Trò chơi vận động tinh giúp trẻ trải nghiệm thành công và thất bại trong môi trường an toàn, từ đó xây

dựng lòng tự tin và khả năng tự lập. Trẻ học cách vượt qua khó khăn và cảm thấy tự hào về thành tựu của mình.

Thúc đẩy sự sáng tạo: Trò chơi vận động tinh thường yêu cầu trẻ sử dụng trí tưởng tượng và sáng tạo trong việc thực hiện các nhiệm vụ hoặc tìm ra cách chơi mới. Điều này không chỉ làm phong phú thêm trải nghiệm chơi mà còn khuyến khích tư duy sáng tạo ở trẻ.

Tóm lại, việc thiết kế và triển khai các trò chơi vận động tinh không chỉ mang lại niềm vui và sự hào hứng cho trẻ mà còn hỗ trợ sự phát triển toàn diện của trẻ về nhiều mặt, tạo nền tảng vững chắc cho giai đoạn phát triển tiếp theo.

III. THIẾT KẾ CÁC TRÒ CHƠI PHÁT TRIỂN VẬN ĐỘNG TINH CHO TRẺ 3 – 4 TUỔI TẠI TRƯỜNG MN TRÊN ĐỊA BÀN TP HCM

Trò chơi 1: Mảnh ghép tư duy

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT của trẻ bằng cách dùng các cơ ngón tay di chuyển nắp chai kết hợp sự quan sát nhạy bén của trẻ.

Chuẩn bị: Bìa carton, nắp chai, thanh hình trụ đường kính 0,5mm, sticker các con vật.

Cách thiết kế: vẽ lên bìa carton những con đường nhiều nhánh và cắt theo đường vẽ tạo thành khe nhỏ, mỗi nhánh dán 1 bộ phận các con vật, bộ phận còn lại các con vật dán vào nắp chai và cố định nắp chai ở 2 bên bằng thanh trụ.

Luật chơi: Đội nào ghép đúng bộ phận của các con vật lại với nhau đội đó sẽ dành chiến thắng

Cách chơi: Cho trẻ di chuyển các nắp chai có chứa các bộ phận các con vật về đúng những nhánh đường sao cho 2 bộ phận khớp với nhau để tạo thành 1 con vật hoàn chỉnh.

Trò chơi 2: Mò kim đáy bể

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT của trẻ bằng cách cầm nắm kết hợp khả năng nhận thức và quan sát nhạy bén.

Chuẩn bị: Mút, hộp đựng mút các quả bông màu, rổ màu tương ứng với màu quả bông.

Cách thiết kế: Để những quả bông nhiều màu sắc vào trong chiếc hộp đựng đầy mút sao cho những quả bông nằm dưới mút và được mút bao phủ. Trẻ sẽ không thấy được bên trong hộp mút có vật gì. Để hộp đựng mút phía sau 5 chiếc ly. Xếp 5 chiếc ly màu: Xanh nước biển, đỏ, vàng, cam, xanh da trời lên bàn ở mỗi đội và xếp tạo khoảng cách xa nhau để trẻ quan sát được màu của ly.

Luật chơi: Đội nào tìm được nhiều những quả bông tương ứng với màu sắc của những chiếc ly trong thời gian qui định đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Chia trẻ ra làm 2 đội chơi, mỗi đội 5 đến 10 trẻ tham gia chơi. Lần lượt từng trẻ chạy lên đưa tay vào trong thùng đựng mút để mò và lấy 1 quả bông. Trúng quả bông màu nào phải để vào đúng ly màu đó.

Trò chơi 3: Sóc nâu tìm hạt dẻ

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT của trẻ bằng cách dùng các cơ ngón tay kéo, cầm nắm dây kết hợp khả năng quan sát của trẻ.

Chuẩn bị: Khung hình carton, bóng, dây, rổ đựng bóng, mô hình con sóc từ carton.

Cách thiết kế: Cắt bìa carton thành 2 mảnh hình chữ nhật có chiều dài 35cm và chiều rộng 15cm để làm nóc nhà. Cắt 2 mảnh hình chữ nhật có độ dài 40cm và chiều rộng là 15cm và 2 mảnh hình chữ nhật có chiều dài 40cm và chiều rộng là 30cm để tạo thành hình hộp chữ nhật. Ghép những mảnh ghép hình chữ nhật lại tạo thành ngôi nhà. Tạo những chiếc lỗ tròn mặt trước ngôi nhà sao cho những lỗ tròn to hơn quả bóng, 2 trụ phách trên ngôi nhà để móc dây di chuyển. Cắt bìa carton thành chú sóc nâu và tạo một lỗ có đường kính 5cm.

Luật chơi: Trong thời gian qui định đội nào mang được bóng về nhiều nhất đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Chia trẻ ra làm 2 đội chơi, khi có hiệu lệnh xuất phát lần lượt mỗi đội 2 bạn tiến về phía trên để bắt đầu chơi. 2 trẻ sẽ cùng nhau nắm dây ở 2 phía và kéo di chuyển bóng trong bụng sóc sau cho không bị rơi vào những lỗ tròn phía dưới, tiếp tục di chuyển vào lỗ tròn màu đỏ phía trên cùng để bóng rơi xuống.

Trò chơi 4: Di chuyển bóng về đích

Mục đích yêu cầu: Phát triển kĩ năng VĐT bằng cách cầm nắm kết hợp với sự quan sát và tính đoàn kết của trẻ.

Chuẩn bị: rổ, bóng, gậy, ly giấy.

Cách thiết kế: Dán đáy của những chiếc ly giấy vào 1 đầu những chiếc gậy để làm dụng cụ di chuyển bóng.

Luật chơi: Đội nào trong thời gian qui định mang về nhiều bóng nhất đội đó dành chiến thắng, nếu làm rơi bóng sẽ bắt đầu lại.

Cách chơi: GV chia trẻ ra làm 2 đội chơi, mỗi đội 5 đến 10 trẻ tham gia chơi, khi có hiệu lệnh xuất phát lần lượt 2 trẻ ở mỗi đội, mỗi trẻ cầm 1 dụng cụ di chuyển bóng tiến hành di chuyển bóng về đích bỏ vào rổ sao cho không rơi bóng.

Trò chơi 5: Bắt cua

Mục đích yêu cầu: Phát triển kĩ năng VĐT bằng cách dùng cơ ngón tay bàn tay để cầm nắm

kết hợp sự quan sát nhạy bén khéo léo của trẻ.

Chuẩn bị: Vòng tròn, vợt bắt cua, cua bằng vải ni, rổ đựng cua.

Cách thiết kế: Dán miếng dính gai vào trong vợt bắt cua và những con cua bằng vải ni, để những con cua vào trong 1 vòng tròn to.

Luật chơi: Đội nào bắt được nhiều cua nhất đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: GV chia trẻ ra làm 2 đội chơi. Khi có hiệu lệnh xuất phát mỗi đội lần lượt từng trẻ tiến hành bước vào trong vòng tròn được đặt phía dưới vòng tròn chứa những con cua. Trẻ tiến hành dùng vợt bắt cua để bắt những chú cua trong vòng tròn sao cho chân không được bước ra khỏi vòng tròn.

Trò chơi 6: Gấp gấu bông

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT của trẻ bằng dùng các cơ ngón tay kéo và đẩy kết hợp khả năng quan sát điều chỉnh hướng.

Chuẩn bị: Gấu bông, bia carton, ống truyền dịch, ống tiêm, que kem.

Cách thiết kế: Cắt bia carton thành 6 mảnh chữ nhật, chiều dài 60cm và chiều rộng 40cm, ghép những mảnh hình chữ nhật lại tạo thành hình hộp chữ nhật. Chọn 1 mặt trong 6 mặt của hình hộp chữ nhật tiến hành cắt hình chữ nhật nhỏ phía trong tạo thành khoảng trống hình chữ nhật và tiến hành dán tấm kính trong suốt mục đích để người chơi có thể quan sát. Dùng que kem để làm dụng cụ gấp bằng cách chọn 6 que kem mỗi que kem có 3 chiếc lỗ nhỏ có đường kính 2mm, bắt chéo những que kem lại và dùng cây có đường kính 2mm nhằm cố định những que kem. Gắn ống tiêm vào phía cuối que kem. Làm tương tự thêm 2 dụng cụ gấp như trên. Gắn ống truyền dịch vào 2 đầu ống tiêm và hút nước vào để làm lực đẩy hơi nước nhằm để di chuyển dụng cụ gấp gấu bông theo hướng mà người chơi muốn.

Luật chơi: Trẻ tiến hành gấp gấu bông, mỗi bạn có 1 lần gấp. Đội nào gấp được nhiều thú nhất đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: GV chia trẻ ra làm 2 đội chơi, khi có hiệu lệnh xuất phát lần lượt từng trẻ chạy về phía trước để ấn chuông đội nào dành được quyền ưu tiên sẽ tiến hành gấp gấu bông trước. Sau 1 lần gấp gấu nếu gấu không rơi ra thì nhanh chóng quay về. để bạn khác của đội sẽ tiếp tục.

Trò chơi 7: Bé ăn mì

Mục đích yêu cầu: phát triển VĐT của trẻ bắt cách dùng các cơ ngón tay để xoay.

Chuẩn bị: dây màu, hình ảnh em bé, ống trụ.

Cách thiết kế: Sợi dây bằng len màu vàng, ống hình trụ, hình ảnh bé há miệng Cách thiết kế: trên hình ảnh bé tạo 1 lỗ nhỏ trên miệng, dùng dây len vàng xỏ qua lỗ và quấn cố định vào ống hình trụ. Phía trước sẽ là những sợi len chưa được quấn. Trẻ sẽ tiến hành dùng tay quấn những sợi len vào ống hình trụ.

Luật chơi: Đội nào hoàn thành xong việc cho bé ăn mì đầu tiên đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Mỗi đội sẽ có 8 thành viên tương ứng với 8 bộ dụng cụ cho bé ăn mì, khi có hiệu lệnh bắt đầu lần lượt từng trẻ cho bé ăn mì bằng cách cầm ống hình trụ quấn sợi dây len và quấn cho đến khi phía trước hết dây. Đội nào hoàn thành xong trước đội đó dành chiến thắng.

Trò chơi 8: Hái bóng

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT cho trẻ bằng cách cầm bóng và phát triển vận động thô cho trẻ bằng cách kiễng chân lên cao.

Chuẩn bị: Bóng nhựa size nhỏ, băng keo, rổ.

Cách thiết kế: dán bóng vào băng keo tạo thành 1 dây bóng dài. Cố định dây bóng ở 2 đầu và treo ở độ cao vừa tầm với trẻ.

Luật chơi: Trong thời gian qui định đội nào đem về nhiều bóng nhất đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Chia lớp ra làm 2 đội chơi, khi có hiệu lệnh mỗi đội có 1 bạn chạy lên hái 1 quả bóng mang về bỏ vào rổ.

Trò chơi 9: Bách phát bách trúng

Mục đích yêu cầu: Phát triển vận động tinh của trẻ bằng cách cho trẻ dùng tay cầm và ném bóng kết hợp khả năng quan sát của trẻ.

Chuẩn bị: vòng tròn, bóng, bia carton.

Cách thiết kế: Dùng bia carton làm thành mô hình con mèo và con gà chiều cao là 90cm và chiều rộng là 40cm, tô màu và trang trí theo ý thích. Dán rổ ném bóng vào giữa con vật.

Luật chơi: Đội nào ném được nhiều bóng nhất trong thời gian qui định đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Cô chia trẻ ra làm 2 đội chơi, mỗi đội có 8 bạn chơi. Khi có hiệu lệnh, lần lượt từng trẻ ở 2 đội tiến về phía vòng tròn đứng vào trong vòng tròn dùng bóng ném vào rổ được đặt xa phía trước. Hết thời gian đội nào ném được nhiều bóng nhất đội đó dành chiến thắng.

Trò chơi 10. Bé là nông dân

Mục đích, yêu cầu: Phát triển VĐT cho trẻ bằng việc cho trẻ trồng cây vào lỗ nhỏ của ống hút kết hợp kĩ năng quan sát, nhận thức của trẻ.

Chuẩn bị: mô hình trồng lúa bằng bia carton, vải ni làm lúa, khăn vắn.

Cách thiết kế: Dùng bìa carton làm nền đất, sử dụng keo nền dính ống hút loại to lên bìa carton, vãi ni được cắt thành những cây lúa.

Cách chơi: Chia lớp ra làm 2 đội, khi có hiệu lệnh xuất phát lần lượt từng trẻ chạy lên trồng lúa bằng cách để vào trong ống hút. Đội nào trồng xong hết lúa thì chiến thắng.

Trò chơi 11: Lăn bóng vào gôn

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT dùng tay lăn bóng kết hợp với khả năng quan sát.

Chuẩn bị: bìa carton, bóng, vạch mức.

Cách thiết kế: Cắt bìa carton thành 6 mảnh hình chữ nhật có chiều dài 60cm và chiều rộng là 40cm, ghép 6 mảnh hình chữ nhật lại tạo thành khung thành hình hộp chữ nhật. Chọn 1 mặt trong 6 mặt hình hộp chữ nhật tạo một lỗ tròn có đường kính 20cm để người chơi lăn bóng vào. Có thể tạo hình con vật vật cho khung thành trở nên sinh động theo ý thích người thiết kế.

Luật chơi: Trẻ tiến hành lăn bóng, nếu lăn vào gôn sẽ được cộng 1 điểm.

Cách chơi: Chia trẻ ra làm 2 đội chơi. Mỗi đội có 10 bạn chơi. Khi có hiệu lệnh trẻ đứng ở vạch mức và lăn bóng vào trong khung thành. Hết thời gian đội nào lăn được nhiều bóng nhất đội đó dành chiến thắng.

Trò chơi 12: Đưa bóng về đích

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT cho trẻ bằng cách kéo dây kết hợp kĩ năng quan sát, tạo sự hứng thú cho trẻ.

Chuẩn bị: vòng tròn, dây, bóng nhựa, âm thanh, rô dựng bóng.

Cách thiết kế: Giáo viên tiến hành buộc dây dài vào vòng tròn và để vòng tròn ở vạch đích, đầu dây để ở vạch xuất phát mục đích để trẻ kéo bóng trong vòng tròn từ vạch đích về vạch xuất phát. Sau mỗi lượt chơi giáo viên hỗ trợ trẻ để vòng ở vạch đích và để bóng vào vòng để trẻ tiếp tục thực hiện lượt chơi tiếp theo.

Luật chơi: Trẻ kéo bóng về sao cho bóng không rơi ra ngoài vòng nếu rơi trẻ sẽ kéo bóng lại từ đầu.

Cách chơi: Chia lớp ra làm 2 đội chơi, mỗi đội 8 bạn chơi. Khi có hiệu lệnh xuất phát lần lượt trẻ ở 2 đội chạy lên ngồi ở vạch xuất phát và nắm dây kéo vòng tròn để di chuyển bóng về. Lần lượt từng trẻ chơi cho đến khi hết thời gian.

Trò chơi 13: Tạo mạng nhện

Mục đích yêu cầu: Phát triển VĐT bằng việc dùng tay xỏ dây qua những lỗ nhỏ và phát triển khả năng tư duy của trẻ

Chuẩn bị: Bìa carton, dây thừng nhỏ.

Cách thiết kế: Cắt 6 mảnh hình chữ nhật có chiều dài 80cm và chiều rộng 60cm, ghép các mảnh hình chữ nhật lại thành 1 hình hộp chữ nhật, đục các lỗ tròn nhỏ có đường kính 5mm. Tạo hình con nhện bằng giấy cứng, tạo lỗ nhỏ có đường kính 5mm trên thân con nhện và tiến hành xỏ dây qua con nhện.

Luật chơi: Khi xỏ dây không được làm rơi con nhện.

Cách chơi: Trẻ dùng những sợi dây xỏ vào các lỗ nhỏ trên thùng carton. Trẻ xỏ nhiều đường để khi gắn con nhện lên không rớt xuống. Trẻ nào hoàn thành xong trước sẽ dành chiến thắng.

Trò chơi 14: Mê cung

Mục tiêu: Phát triển VĐT của trẻ bằng việc cầm muống và di chuyển kết hợp với kĩ năng quan sát, tạo cho trẻ sự hứng thú.

Chuẩn bị: bìa carton, viên bi, muống.

Cách thiết kế: Cắt 6 mảnh ghép hình vuông có chiều dài 60cm ghép 6 mảnh ghép lại tạo thành hình lập phương. Tạo hình những đường cong giống mê cung trên hình hộp lập phương và cắt theo những đường cong tạo thành khoảng trống. Chiều rộng mê cung là 5cm.

Luật chơi: Trẻ di chuyển viên bi trong mê cung sao cho viên bi không bị kẹt. Kết thúc đội nào mang về được nhiều viên bi đội đó dành chiến thắng.

Cách chơi: Giáo viên chia trẻ ra làm 2 đội chơi, mỗi đội 10 người chơi. Khi có hiệu lệnh xuất phát từng trẻ dùng tay cầm muống lấy 1 viên bi di chuyển viên bi sao cho viên bi đi dễ dàng giữa các rãnh mà không bị kẹt. Di chuyển đến hết mê cung và bỏ viên bi vào rô.

IV. KẾT LUẬN

Thiết kế trò chơi phát triển vận động tinh cho trẻ 3-4 tuổi mang lại nhiều lợi ích quan trọng cho sự phát triển toàn diện của trẻ. Các trò chơi này, bao gồm những hoạt động đòi hỏi sự khéo léo và phối hợp giữa tay và mắt, giúp cải thiện kỹ năng vận động tinh, từ đó nâng cao khả năng điều khiển các cơ nhỏ và sự linh hoạt của bàn tay và ngón tay. Việc tham gia vào các trò chơi vận động tinh không chỉ thúc đẩy sự phát triển về thể chất mà còn tăng cường các kỹ năng nhận thức, bao gồm khả năng giải quyết vấn đề, tập trung, và ghi nhớ. Ngoài ra, các trò chơi này còn tạo cơ hội cho trẻ phát triển kỹ năng xã hội và cảm xúc. Thông qua việc chơi cùng bạn bè, trẻ học cách hợp tác, chia sẻ, và giao tiếp, giúp xây dựng mối quan hệ tích cực và nâng cao kỹ năng xã hội. Trải nghiệm thành công và thất bại trong môi trường chơi an

toàn cũng khuyến khích trẻ phát triển lòng tự tin và sự kiên trì. Nghiên cứu cho thấy rằng, khi được thiết kế một cách phù hợp và an toàn, các trò chơi vận động tinh không chỉ mang lại niềm vui mà còn góp phần đáng kể vào sự phát triển toàn diện của trẻ ở giai đoạn đầu đời. Việc tích hợp yếu tố

giáo dục và vui chơi trong thiết kế trò chơi vận động tinh giúp tạo nên nền tảng vững chắc cho trẻ trong quá trình học tập và phát triển sau này. Điều này nhấn mạnh tầm quan trọng của việc lựa chọn và thiết kế các hoạt động chơi sao cho phù hợp với lứa tuổi và nhu cầu phát triển của trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Phạm Thị Kim Anh. (2019), *Thiết kế trò chơi vận động tinh cho trẻ mẫu giáo lớn*. Nxb Giáo dục Việt Nam
- Armoni, R., & Binboğa, E. (2015), *Fine Motor Skill Development and Activities in Preschool Children*. Journal of Early Childhood Education Research, 4(2), 125-144.
- Carlson, A. G., & Meulenbroek, R. G. (2020), *The Development of Fine Motor Skills: A Review of the Literature*. Developmental Review, 56, 100919.
- Elcombe, E. (2017), *The effects of life skills activities on fine motor development in Montessori classrooms*. Unpublished master's thesis, University of Wisconsin - River Falls.
- Farahbod Asghar Dadkhah, M. (2004), *The Impact of educational play on fine motor skills of children*. Journal of Research in Education, 12(3), 54-62.
- Greutman, B. R. (2017), *The development of fine motor skills in young children: A practical guide for early childhood educators*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes Publishing Co
- Phan Trọng Ngo. (2003). *Tâm lý học phát triển*. Nxb Giáo dục.
- Piaget, J. (1985). *The stages of cognitive development*. In H. E. Reese & L. E. Lipsitt (Eds.), *Advances in child development and behavior* (Vol. 17, pp. 1-119). New York: Academic Press.
- Farahbod Asghar Dadkhah, M. (2004). *The Impact of educational play on fine motor skills of children*. Journal of Research in Education, 12(3), 54-62.
- Nguyễn Thị Mỹ Trinh. (2005), *Giáo dục vận động cho trẻ mẫu giáo*. Nxb Giáo dục.
- Nguyễn Bảo Trung (dịch, 2016), *Maria Montessori cuộc đời và sự nghiệp*. Nxb Phụ nữ Việt Nam.
- Stewart, R. A., Rule, A. C., & Giordano, D. A. (2007), *The effects of fine motor activities on attention in preschool children*. Journal of Early Childhood Education, 34(2), 171-178.